

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIJA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 520 Lei
Pe 1/2 an . 260 Lei
Pe 1/4 an . 130 Lei

2 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Vorba românească

Arad, 15 Iulie.

Acum câte-va zile, am aruncat, tot dela locul acesta, o vorbă... In vânt? Nu îndrăznim să afirmăm, dar nici n'avem optimismul să credem că am făcut gaură în cer.

Am ridicat o „chestiune”, cea mai banală și mai firească, de care ne-ar fi rușine, dacă n'am cunoaște oamenii și lucrurile. Constatăm, cu totodinsul, o foarte tristă stare de lucruri care dăinuiește aci, în târgurile Ardealului, streine și azi norodului românesc. Ne întrebăm, cu toată emenția care ascunde o revoltă înăbușită, de ce oare târgoveții din Arad, ca și din altă parte, nu cred că ar fi bine să vorbească românește?

Am argumentat cu toate menajamentele, posibile unei convingeri capabile, cum spune Evanghelia, să mute munții din loc. Iar rezultatul, pe care nu-l așteptam dela început, vine, în forma unei sfioase îmbărbătări anonime, să deschidă drum nou ofensivei noastre:

„Felicit, din întreaga mea inimă, pe cel care a scris articolul „Opera de românizare”. Eu socot, ar fi bine, ca zilnic să se scrie ceva pe tema aceasta, să fie ca o rugăciune de toate zilele pentru acei, care parcă uită de sfânta datorie: a vorbi limba strămoșească, dulce ca o poezie.”

Scrisoarea e anonimă, dar trebuie să ne mulțumim cu atât. Ar fi să cerem prea mult dela Aradul românesc...

Trebuie să ne stăpânim durerea ca să nu necăjim pe bietul țaran român care ne-a dat Ardealul. El nu-și dă seama că „domnii” dela orașe sunt și astăzi aceiași ca și atunci, pe vremea dominațiunii maghiare: speculatori ai unei situațiuni. Ieri intermediari norocoși între un suflet naiv dar cinstit și o stăpânire grijulie de ziua de mâine, astăzi interpuși nenorociți ai propriului lor egoism și ai grandioasei lor inconștiențe.

Să fie oare o copilărie că noi pretindem măcar atât dela cei ce ne pot să contribuie cu altceva pentru țara asta: să vorbească românește și, astfel, să impună vorba românească?

Să nu creadă „domnii” din orașele Ardealului — nu toți, dar mare parte din ei — că morții și schilozii de pe fronturi ne-au dăruit România întregită ca pe o plăcintă bună de împărțit ca la pomană.

Ghifuitii tuturilor politicilor își au și ei încă datoriile lor. Răbdarea are și ea o margine. Putem oare vorbi despre inima curată a milogilor de azi ai intereselor populației maghiare?

Nu facem aci, în acest ziar, politică. Altfel, disciplina de partid ne-ar comanda, să înăbușim în suflet această mare durere de a constata înstreinarea „domnilor” dela orașe.

Și e cu atât mai întristătoare această stare de lucruri, cu cât vedem că reprezentanții autorizați, prin capacitatea și talentul lor, ai acestui colț de țară, n'au consacrat nici un capitol al „ideei naționale” aceluia dintre români cari, spre rușinea lor, nu concep înțelesul acestui cuvânt.

Nu le e teamă oare, că țaranul din Ardeal, va ține să-și spună și el, într-o zi, cuvântul lui?

D. Titulescu va reprezenta România

la conferința interaliată dela Londra.

Reprezentantul României la Londra, d. N. Titulescu, a obținut dela guvernul englez ca România să fie invitată la conferința interaliată ce se deschide mâine Miercuri la Londra, ca stat cu interese speciale în chestia reparațiunilor și nu ca stat cu interese limitate.

În consecință, România va lua parte la această conferință cu aceleași titluri și caracter de revendicări ca Anglia, Franța, Belgia și Italia.

D. Titulescu, care a fost zilele trecute la Praga, a făcut cunoscut acest lucru d-lui I. G. Duca în scop de a numi delegații cari să reprezinte România la această conferință.

D. Duca a rugat pe d. Titulescu — care cunoaște mai bine ca oricare altul atât chestiunile cari se vor discuta la conferință, cât și atmosfera în care se vor discuta aceste chestiuni — să reprezinte d-za România, în calitate de delegat special.

La Președintele republicii cehoslovace

D-nii Duca și Nincici au plecat Duminică la reședința de vară a președintelui Masaryk unde au fost invitați la un dejun. La acest dejun au luat parte președintele celor două camere precum și ministrul de război. Ministrul au călătorit în automobil și pe tot parcursul drumului au fost obiectul unor ovațiuni călduroase din partea autori-

tăților și a populației. În drum spre Lana ministrii au vizitat castelele istorice.

— După dejunul dela Lana d-l Beneš a făcut un raport d-lui Masaryk asupra lucrărilor conferinței Micii Înțelegeri. D. Masaryk a primit apoi separat pe d-l Duca și pe d-l Nincici cu cari a avut o conversație prelungită.

D-l Duca pleacă luni dimineața la București, iar d-l Nincici pleacă la Viena. Ministrul iugoslaviei la Berlin d. Balugicci a sosit ieri la Praga.

NOTE

Cu gândul spre satele noastre

Arad, 15 Iulie.

La începutul unei viitoare, un restrâns grup de intelectuali din localitate, va porni spre satele albe și bogate ale județului Arad, să ducă pretutindeni un cuvânt bun și să sămene îndemnuri în pământul cel darnic și plin de bogății al sufletului poporului românesc...

Sezători culturale vor fi aranjate Duminică de Duminică și sărbătoare de sărbătoare, în satele noastre însetate de cuvânt frățesc și de lumină.

Cei cari se duc să cerceteze satele îmbelșugatei puste aradane, sunt și ei fii și nepoți de plugari, cu dragoste nesfârșită pentru muncitorii pământului...

Ținta acestor excursii culturale la sate va fi, în primul rând, îndemnarea țăranilor să-și dea copiii la meserii. Ne trebuie o clasă mijlocie conștientă de rostul ei, care să lege sufletete satul românesc de viitoarele orașe românești.

Vrem ca eternul antagonism ce-a existat în Ardeal, între satele care erau ale noastre și orașele care erau ale altora, să înceteze pentru totdeauna.

Vrem ca românii, prin agerimea minții lor, prin puterea lor de muncă, să ajungă a se bucura, liberi, de bogățiile materiale ale României-întregite, pentru că s-au odată amărăciunea vremilor când muceaua pentru prisosurile altora.

Fără să vrem pâinea altora, fără să vrem să facem altora ce ni s'a făcut cu atâta cruzime nouă, dorim și vom face tot ce ne stă în putință ca în orașele românești, comerțul și industria românească să aibă drum liber și să înflorească.

Vrem, cu toată puterea sufletului nostru, ca prisosul de energii al satelor românești din județul Aradului, să formeze în Aradul românesc o bază puternică de muncă biruitoare și progres românesc...

În acest senz, în această linie de naționalism activ și sănatos, vor vorbi în satele județului intelectuali aradani, cari și-au luat această nobilă și patriotice sarcină.

Suntem siguri că aceste excursii culturale vor avea tot succesul pe care-l așteptăm. (x)

Intrigile guvernului sovietelor

Succesul României la conferința din Praga a provocat de sigur, multe deeeptii în cercurile Republicii sovietelor cari prin canalul presei italienești, continuă să pună în circulație știri tendențioase relative la desfacerea alianței Micii Înțelegeri. Aceste manopere nu pot fi luate în serios de nimeni, Mica Înțelegeri afirmându-se și cu privilegiul acestei conferințe ca un factor po-

litic solid, hotărât statornic și capabil de a menține statul-quo-politic și teritorial în Europa centrală. Prin diferiți agenți, și cu credința că pot provoca o revoluție, dictatorii din Kremlin urmăresc un plan dublu: turburări interne în statele balcanice și conflicte externe între aceste state. Ziarul „Times” din Londra semnalează de asemenea acțiunile anarhice ale comunistilor

ruși, cari în cu orice preț să provoace tulburări politice în Bulgaria, să întrețină o criză politică în Iugoslavia și să agite mereu o chestie a Basarabiei. Și cea dintâi consecință a acestui plan este frontul politic unic al tuturor statelor interesate la menținerea ordinii sociale, iată aspectele sub cari se discută astăzi problema rusă.

Să îmbrățișăm carierele practice

— Articol din afară —

Arad 15 Iulie.

Este incontestabil, că mișcările studențești antisemite și toate acțiunile pornite contra streinilor n'au implinit așteptările ce se legau de ele. Aceste mișcări au avut însă darul să ne arate întreaga însemnatate a dominației streine pe țărâmul financiar și economic.

S'a vădit înc'odată puterea nemăsurată a banului: mișcările și curentele au fost împiedicate prin mii de mijloace, iar conducătorii înlăturați. Azi domnește o acalmie relativă — și avem un bun prilej pentru a ne concentra gândurile, pentru să găsim mijloacele raționale și sănătoase pentru eliminarea rețelilor și tămăduirea ranelor.

Am văzut cu toții, că realizarea unității noastre naționale a fost însoțită de două fenomene interesante:

Întâi, că tinerele generații românești au fost îndrumate, prin toate mijloacele posibile, în special spre carierele de birou și de știință. Se cresc astfel funcționari, medici, advocați, în general un mare proletariat intelectual, în dezavantajul carierelor practice.

Al doilea, că generațiile noi străine neputând să nvingă dificultățile studierii în limba românească au inundat carierele comerciale, industriale, neglijând din ce în ce mai mult carierele de știință și de birou.

De aici întâia consecință este faptul trist, că adevărata putere a țării: comerțul și industria sunt în mâinile străinilor, iar noi Români deținem numai o putere foarte labilă, aceea a forței de stat.

Acest rău este evident, a fost arătat de atâtea ori și totuși s'a făcut prea puțin pentru remedierea lui radicală.

În Anglia a răsunat nu de mult și foarte puternic un cuvânt de alarmă, tinerii de acolo fiind avertizați să dea importanța cuvenită carierilor comerciale și industriale și să mai părăsească câmpurile abstracțiunii.

Când ne gândim, că această îngrijorare vine din puternica țară a Insulelor și când știm că ce bărbăți distinși, oameni de stat (profesori universitari, prin urmare oameni de știință și teoreticieni) au rostit cuvântul de îngrijorare, atunci ne putem da seamă perfect că e foarte importantă are acțiunea aceasta și cu ce rezultate bune se va încheia. Ca un prim pas, s'a hotărât și înfăptuit în Anglia creierea unei instituții, care va împiedeca dezvoltarea exagerată a carierilor de birou și va incuraja mai mult carierele practice, cele comerciale și industriale. S'a instituit deja aproape pe lângă fiecare școală superioară un comitet, care să întocmească anual o statistică despre cei mai distinși și talentați elevi, pentruca oamenii de afaceri, co-

mercianții și industriași să găsească la nevoie funcționari dibaci, știind unde să se adreseze. Locuri admirabile — și foarte reutabile — se completează în acest fel. Este și bine ca aceste posturi să fie implinite cu tinerii cei mai talentați și distinși ai țării.

A trecut adică demult timpul, când cariera comercială nu însemna altceva decât să dai marfă peste pult, și să încasezi banii într-o lădiță. Azi comerciantul trebuie să fie într-o persoană chimist și fizician, deoarece trebuie să cunoască materialul mărfurilor; sociolog, pentruca să știe ce trebuie noui va naște evoluția societății; geograf bun, pentruca să cunoască produsele, comunicația și relațiile comerciale cu străinătatea și — în sfârșit — politician versat, pentruca să fie stăpân pe toate surburările politice inter-naționale. Toate aceste au o influență covârșitoare asupra producției, consumației, ofertei și variației prețurilor.

Și dacă privim îngrijorarea englezilor, ne întrebăm cât de înspăimântați ar trebui să fim noi, a căror situație economică nefastă provine în mare parte de-acolo, că nu avem oameni pregătiți, pentru industrie și comerț și în general pentru toată economia noastră națională.

Nestabilitatea leului și situația noastră economică nestatornică nu trebuie oare atribuită lipsei noastre de pregătire pe terenul economic? Antisemitismul și turburările studențești nu sunt ele izbucniri inconștiente și reflexe ale mizeriei, consecințe ale faptului, că noi Români nu stăpânim economicește țara noastră? Predominarea și traul bun al concetățenilor nostri străini nu e o urmare a situației lor bune materiale și prin urmare a unei lor organizații economice? Cred că da — și e tristă afirmațiunea aceasta, cu atât mai vărtos, pentruca nici azi nu se face ceva mult pentru schimbarea situației actuale. Cine nu cunoaște și nu auzit foarte des pe părinții năcăjiți, ai unui siab elev de liceu, izbucnind în năcazul lor în modul următor: „Dacă nici mizerie, nici sărăcuție n'au, dacă nici aci, nici colo nu-ți implinști datoria, eu, zău, nu voi crește din tine „domn”, ci te fac „comerciant”, (și ca această amenințare să sune și mai amenințător se spune în loc de comerciant „dughenar”, „inaș” sau „șăgărt”). Nu e de mirare apoi, că stima și dragostea copiilor față de această carieră stă în raport direct cu înfățișarea în care i-a fost arătată.

Uitați-vă la școlile noastre comerciale. Nu sunt ele ticșite cu elevi cari la clasa IV-a de liceu au dat faliment, școlile de arte și meserii la băieți, cari nu pot să-și facă studiile la liceu, fie din cauza slăbiciunii

FOILETON

Melancolie.

E noapte, vânt și ploae. Mă simt așa de singur și gândul mă transportă pribeg în depărtare, în lumea amintirii — o lume fermecată — și inima-mi palpita disperare.
Ce viață e în urmă! Dar oare am trăit-o?
Și repezi ca vârtejuri icoane adorabile
Răsar din umbra vremii mai scumpe, mai frumoase.
Și-mi spun cu nerăbdare de multe și uitate:
O casă mică albă, cu flori pe la ferestre,
În fața o grădină și plopi înalți în poartă,
O mamă slabă, blândă și-o fată veșnic tristă...
Azi vântul îmi șoptește: „copila este moartă...”
E frig și ploaia curge într'una, monotonă...
Mă simt așa de singur, — pe când în depărtare
Nebun aleargă gândul, aleargă și mă duce
Și inima îmi bate încet de parcă moare.

A. T. Stanovod

Idealismul muncii

Idealul este garantul realității morale. Nici indivizii, nici societățile, nici epocile de cultură, nu pot trăi numai în virtutea „cauzelor” și din precipitatul acestor cauze în ceea ce se numește „trecut”. Realitate morală se infiripează abia, din chemarea „scopului”, din proiectarea idealului pe pânza mișcătoare a viitorului.

Firește, concepții metafizice întemeiate pe „doruri”, nici de cum pe „rațiuni suficiente”, au compromis „idealul” față de conștiința scrupuloasă a celor ce se reclamă dela știința exactă, adică dela gândire pură și experiență. Psihologi, întăriți de fiziologi, sociologi, economiști — toți cei ce scriu paginile răzlețe ale istoriei omeniului, adică ale istoriei culturii omenești, merg câte odată cu conștientă până la a păstra idealul în cărămă amintirilor pioase, sau a inutilităților filozofice, dar refuză categoric de a-l recunoaște ca factor constitutiv în realitate vie, istorică. Și e curios faptul, pentruca acum câtva timp s'au implinit 200 de ani dela nașterea lui Immanuel Kant, al cărui merit nepieritor stă tocmai în învingerea punctului de vedere metafizic și în fundarea strict logice a idealului ca garant al realității. Orice deformare a idealismului Kantian, prin sistemele romantice din prima jumătate a sec. 19, și

orice însuare metafizică sub masca „intuitionismului” în gândirea contemporană, nu pot îndreptăți pe un cugetător serios al veacului nostru să nesocotească rezultatul criticismului kantian: idealul, acel idol îmbrăcat în zale orbitoare de irațional și inteligibil, avea entitate împietrită în definitiv și absolut, făptura la picioarele căreia se sfarmă orice nădejde de a înțelege și a îndeplini, s'a topit sub lumina metodei transcendentele, preschimbându-se, în unitatea curgătoare a „rostului” a „orientării”.

Între idealul, astfel înțeles, și realitate, nu se mai ascund abuzuri. Cele două lumi nu mai sânt despărțite prin hotare, ci se infirătesc de-a lungul unei căi nesfârșite și neinterupte, care se desface, croindu-se dela pragul „a ceiace este” în spre zărea fără fund a „ceia ce trebuie să fie”.

Caieca aceasta e a progresului... Acesta se realizează cu fiecare clipa, în care se afirmă un „rost”, și nu e altceva decât realizarea idealului prin idealizare a realității. „A fi, sau a nu fi?” Aceasta e întrebarea la care nu poate răspunde nici un soi de metafizică, nici chiar aceia a senzații, — ci numai „idealul”, conceput criticist ca „orientare”. Nici individul, nici colectivitatea nu pot spune „sânt”, până ce nu s'au infiripat în unitatea unui „rost” conștient. Nici actualitatea tuturor fenomenelor culturale răzlețe, nu se închiagă „realitate isto-

rică”, până nu s'a concentrat în unitatea precisă a unei orientări, care leagă prezentul de viitor și garantează astfel continuitatea, condiție „sine qua non” a oricărei realități — continuitate cu viitorul, fără de care cealaltă continuitate, a trecutului, este o simplă părere.

Din vârtejul de evenimente, care ne târăște după război, din vâlmașagul de valori vechi și noi ce se ciocnesc, dezorientând conștiința, care le privește, oare, ochiul dezinteresat și atent, nu izbutește încă să deslușească dăra luminoasă, înseilând un „rost nou”? „Rost nou”, care ar garanta realitatea istorică a prezentului?

Dacă încercăm să înțelegem aspirațiunile individuale, și a așezămintele sociale, de acum două-trei decenii — vremea părinților noștri — constatăm că ele se prelungec până în preajma războiului, ba chiar în aparență continuă să dăinuiește și azi, în legi ca și în aspirațiuni moștenite. Caracteristica acestei vremi era expansiunea individului, ca și a popoarelor, considerate sub unghiul individualității. Mișcările cooperative, sau de socializare, erau excepțiuni, curente izolate, în vadită ostilitate cu atmosfera generală. Cristalizarea tuturor forțelor reale se făcea în jurul burgheziei. Burghezia însemna consolidarea individului prin agonișirea și economisirea unei averi; însemna desfășura-

rea individului prin dublarea sa cu bunuri cucerite în lumea fizică, sau morală. Burghezie, nu denumea numai o clasă socială, ci o atitudine generală de conștiință, o orientare. Chiar dacă individul lua proporțiile unei colectivități, totuși el își căuta desăvârșirea într'un adaus la ființa sa, adaus pe care-l credea o prelungire: averea.

„Averea” — acesta-i idealul societății burgheze... Averea luată în cel mai larg sens al cuvântului, care îmbrățișază nu numai capitalul hilit de muncitor, dar chiar capitalul muncitorului însuși, al muncitorului celui mai dezinteresat — savantul și artistul. Căci savantul cerceta adevărul cu gândul de a-l cuceri; artistul se închina frumosului cu nădejdea de a-l stăpâni în formă desăvârșită. În orientarea burgheziei, sfortarea omului se concentrează pe un țel străin de om: omul nu mai este decât un mijloc pentru atingerea scopului, averea.

Două sânt consecințele acestei concepțiuni: una lovește individul, celalaltă societatea. Pentru individ, scopul fiind atins, aspirația și efortul nu mai au rost. Tipul reprezentativ pentru omul acestei orientări e rentierul. Bunul se substituie efortului și individului, știrbit, în integralitatea omeniului lui, crede că se poate întregi cu bunul. Dar bunul, oricât de spiritual ar fi, pe dată ce nu mai este cristalizare vie a efortului, ră-

Palais de Danse

aranjează în localul fostului BAR dela CHIOSC, în fiecare seară

PROGRAM SENZAȚIONAL!!

Parchetul stă la dispoziția familiilor distinsse pentru a dansa

Mâncări calde și reci cu

prețurile regulate de restaurant!!

După teatru: cină, jur. Beuturi de bar, specialități de înghețată, licheuri, răcoritoare, șampanie, cu pâharul, cu prețuri neobișnuit de ieftine.

Deschis până dimineața la ora 3!!

Frații Karacsony, proprietari.

Publicațiune.

La notariatul cercual Chisindia (plasa Șebii) se caută spre aplicare un subnotar sau practicant de notar cu salariu stabilit în normele de salarizare, venite laterale, precum locuință, încălzit și luminat.

Tot la acest notariat se caută și un scriitor vărsat în agendele notariale cu un salariu lunar de 1800.— Lei și venite laterale.

Posturile se pot ocupa imediat. Chisindia, la 4 Iulie 1924.

Notar cercual.

Gordatie

cel mai distins Autopneul!

Deposit la:

Intreprind. de Automobile și Comert cu mașini Arad, str. Vasile Alexandri 6

Cilindre de auto

primește spre ascuțire, magnesie spre reparat, și lipirea cu autogen, le execută cu cele mai ieftine prețuri Garajul:

LAMMERT și COMP. Calea Andrei Șaguna 40-42 (Fostă Str. Vajassy Lajos).

De vânzare

circa 60.000 litrii căzi goale pentru adunat de prune, la: Liviu Ispravnic, Curtici

O cassă de fier

(wertheimiană)

ori alt sistem, folosită, căutam spre imediată cumpărare. — Administrația „Tribuna Nouă” Arad.

Singurul cotidian românesc în vestul țării „TRIBUNA NOUA” — aduce cele mai proaspete știri din țară și din lumea întreagă.

lor, sau situației materiale slabe a părinților. Nu sunt aceste probe destul de evidente? Priviți la comertul românesc din Transilvania ce rusinos faliment a dat, în ultimii ani. În ceată nu poți face banii cu încredință. Din comert mic nu poți face decât comert mare și aceasta fără ca să fii pregătit și să ai experiența cuvenită. Dar mai presus de toate la comert și industrie avem nevoie de oameni distinși cu școli superioare și pregătiri alese.

Dar să nu fim pesimiști. Situația noastră din trecut nu ne-a permis să ne dezvoltăm în această direcție. Carierile practice, industria, comertul, erau în mâinile altora, erau în cetății închise, în cari foarte greu putea patrunde un român. Dar acum când

lanțurile grele ale unei lungi robii au căzut, am făcut noi mișcări libere, conștiente și raționale? S-au prelungim încă beția noastră de buenrice, ca am scăpat de rau? Rațiunea însă nu lucrează? Să ne trezim deci și ea după o strajnică beție să ne bagam capul în apa rece, ca apoi văzând trista realitate să dăm cu cionagul nu în „evreii ce ne asupresc” și în tot ce ne cade în drum, ci văzând situația nefastă în care am ajuns, cu înima la locul ei, cu capul treaz, să ne apucăm de muncă grea, dar temeinică, să organizăm și îndrumăm tineretul de astăzi spre cariere practice spre comert și industrie, căci în buna situație economică a unui popor are puterea și energia lui.

S. I.

ARTISTICE - CULTURALE

Rudolph Valentino — român.

Cel mai mare și sărbătorit artist de cinematograf american Rudolph Valentino după cum scrie chiar revista de cinematograf „Ma este” din Budapesta e român. Valentino e cel mai popular actor de cinematograf din America pe lângă Charlie Chaplin, și micul Iakie Coogan. Sume enorme primește pentru un debut, mai nou a creat rolul principal în „Cei patru cavaleri ai Apocalypsu-lui” cel mai monumental film de până acum care a fost reprezentat la New-York, în decurs de 27 săptămâni neîntrerupt iar la Chicago 30 săptămâni. Acest film care cuprinde istoria Americii după ce a făcut aproape ocolul pământului a ajuns și la noi și se rulează mai nou la București.

Doctorul Freud și Psihologia inconștientului de Mihail Moldovan profesor de filosofie. Prețul 20 lei.

Cele mai citite volume românești, sunt, de prezent, cele ale marelui nostru prozator Mihail Sadoveanu. Acest scriitor care ne-a încântat adolescența, continuă să pasioneze și nouile generații ale României întregite.

Prin librării.

Intre ultimele noutăți ale librărilor întâmni:

„La picioarele învățătorului” de Aleyon (I. Krishnamurti) Traducere de Bucura Dumbrava. (Editura Cercului Teosofic, București.)

Immanuel Kant: Prolegomene, la orice metafizică viitoare care se va putea înfișa ca știință. (Biblioteca Filosofică, Cultura Națională București.)

A apărut „Societatea de mâine” Nrul 14, cu următorul sumar:

Ion Clopoțel: Organizatorii. R. D.: Fazele naționalismului rus. N. Bagdasar: Ideia de revoluție - la Karl Kautsky.

Soveja: Partidul național-țărănesc. Onisfor Ghibu: Trei luni în Basarabia. Leon Donici: Intermediatori. (Una și alta din Basarabia.)

G. Bogdan-Duică: Titu Maiorescu și Mihail Eminescu.

Dr. Iacobovici: Biopolitica.

Dr. Gh. Popovici: Răspândirea cunoștințelor puericulturale în învățământul popular.

A. Oțetea: Metoda de unificare în Alsacia și Lorena.

Dr. G. Pavel: Bihorul.

Ion Clopoțel: Tensiunea economică.

Vasile C. Osvadă: Perpetuarea inmixțiunii.

Cronici diverse.

ANCHETELE NOASTRE

Școala de Industrie casnică

Se execută cele mai fine lucrări. — Ce ne spune d-ra directoară. — Se impune o încurajare.

Arad, 15 Iulie.

După expoziția de câteva zile din vitrina magazinului „Leugyl”, expoziție datorită elevelor școlii de industrie casnică din localitate, curiozitatea mea hotărât să mă duc în chiar localul școlii, pentru a vedea minunatele albine lucrătoare.

Când am ajuns, nu mi s-a venit a crede ochilor. Credeam că voi avea în față o clădire impozantă, cu ateliere spațioase, cu o forfotă de dute-vino a mulfmei de lucrătoare. Nimic din cele imaginate. O simplă clădire etajată, care resare mai viu din restul clădirilor care o înconjoară. D-ra Irina Popescu, directoara școlii, tocmai se pregătea — pare-mi-se — netezească cu o mașină fierbinte poate vre-o rochie, sau mai știu eu ce. Mă primește foarte prietenos

și mi arată să iau loc în cancelarie, unde va veni și d-sa în curând.

Rămăs în cancelarie, ochii mei sunt imediat prinși în văltoarea celor ce mi-se desfașura în față. Am luat un splendid covor persan și îndinzându-l pe un maldăr de alte covoare, am rămas uitat.

Se execută cele mai fine lucrări

D-ra directoară, tocmai a intrat, când ochii mei alunecând pe combinația culorilor, mintea nu mi-se putea dumeri, cum de aci în Arad se execută asemenea lucruri de desăvârșite ată!

La mirarea mea, d-ra directoară mi'a răspuns cu în zâmbet de învingător:

„Tot ce vezi aci e lucrat de fetele mele.

Covoare în stil persan, covoare naționale stoffe de mătăsă, cravate, țesături casnice de tot felul, într'un cuvânt tot ce privește specialitatea unui magazin de manufactură, lucrez eu cu elevele mele.

Eu desenez, compun culorile; iar fetele în războaie modelele. Anul acesta am avut 47 de eleve, acum sunt în vacanță.

Ce ne spune d-ra directoară

Trecând la altă ordine de idei, întâmni bând pe d-na directoară câte războaie se sedă școala, d-ra mi-a răspuns:

„Am cinci războaie pentru covoare și șase războaie pentru covoare mai mici. Stofa de mătăsă o țes cu alte două războaie, rețea gândacilor fiindu-ne de foarte folos.

Mătasea fabricată de către noi, creșterea gândacilor fiindu-ne de foarte folos.

Mai avem apoi alte războaie de pânze diferite, din care o mare parte fectionăm costume naționale cu cele românești motive.

În cei doi ani de existență azi în Arad — căci școala datează numai din anul 1922 — m'am convins că publicul arădean a început să guste cu plăcere roadele noastre și de aceea sunt hotărâtă să mi extind forțele de muncă.

Se pare însă că voi sfârși zădărnici, căci autoritățile superioare, par că nu cred cu neîncredere avântul de până acum. Nu avem nici fonduri de susținere necesare acțiunii capacități de muncă, așa că pe activitatea viitorului nu prea le văd înclinarea croită de mine. Munca depusă de mine până în prezent în această branșă, a gând destul ecou moral și expozițiile mele din București în 1921 și la Lyon în 1920, moralul nu este de ajuns unei atari activități.

Se impune o încurajare. Ministrul de Industrie, care din timpurile trei directoare știm că are un veș de 25 proc. din totalul lucrărilor, ar trebui să se îngrijească mai serios de asemenea școală, care numai cinstă ne poate face în prejma frontierilor, dornice de a ne dota până și dreptul de existență omenească, mi-te de popor cu gust artistic!

Comenzile, ale căror execuție are efectua, vorbește în deajuns că scopul atari școale a fost atins, dar asta nu de ajuns. În fata atingerii acestui scop, autoritățile în drept sunt datorate a încuraja acțiunea acestei școale și a-i da posibilități să-și lărgescă cât mai mult sfera de activitate. Cerințele d-ra Irina Popescu, directoarea școlii, nu le-am găsit de loc presărtioase, față cu lucrul executat în școală și sperăm că Ministerul de Industrie, conducător de chemarea sa în organizarea statului nostru, va ști să răspundă cum se cuvine cerințelor d-ra Popescu, ca cea care se dezvoltă școala de industrie casnică din Arad.

Statele Unite și ches reparatiunilor

Paris, 14 (Rador) — Din Washington se anunță că reprezentanții Angliei și Franței au conferit cu dl Hughes privitor la chestiunile de pe ordinea de zi a conferinței de la Londra. În cercurile oficiale americane s'afirmă că guvernul din Washington nu se desmena un reprezentant oficial în comisii reparatiunilor fără de autorizarea președintelui a congresului. Această restricțiune formează obiectul unei clauze speciale din tratatul de pace încheiat între Germania și Statele Unite.

Atelierul nostru de prelucrare a lemnului din Piața Cetatei vechi este deschis!!

Avantagioasă tăietură pe plată! Atelier deosebit pentru tâmplari!

Colonia de lemne a FRĂȚILOR FÖLDES

Telefon 818.

Telefon 818.

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Autobuse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (Încărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magaziiile de consignație mai jos notate.

Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri numărul. 6. Brașov: „Silvania” Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor numărul 7. Cernăuți: „Mecano” S. A. Piața Unirii numărul 9. Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel-Mare numărul 3. Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj. Oradea-Mare: „Economia” S. A. pt. Comert și Ind. Piața M.-Viteazul 1. Sătmăr: Frații Prinț, Turnătoria de Fier și Fabrica de Mașini. Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade. Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. intrepr. tehnică Strada Ștefan-V. 1a. Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

SENZAȚIONAL! In grădina la omul „Sălbatec”

se produc: Severa Orest renumită dansatoare clasică, Profesor Layard magician vestit, dansatoarele Kovacs Boske și Lilly și părechea Kovary Ianikow. Jazz-Band. Musică de țigani. Dans de parchet, Deschis până la 3 dim.

Filosofia criticistă a lui Kant, monstrarea ei că „lucrul în sine” e pură iluzie de optică intelectuală, că răul nu este un absolut, ci un nesfârșit de încercări, zadarnic prevenis eugene omenească: știința, ca și neștința se ademenite de mirajul capitalului și al p. C. simii. De-abia de curând, conștiința ficia la atitudinea criticistă până și dejdeia ei: crezul științei de azi este vărul nu este, adevărul devine”.

Aceiași conștiință a relativității, tănuște arta cea nouă. Linia, azi, nu închiagă forma, ci urmărește mișcarea. — forma. El simte că și forma trebe moară, pentruca frumsețea să invie.

Dar preocupările științifice și artistice sânt prea exiluse ale unei infime minorități pentru a putea servi ca argumente convingătoare. De aceea ne vom punct țărâmului politico-social, mai prielnic în stă direcție.

(Sfârșitul în nr-ul viitor).

Alice Voiculescu

PROGRAM

Constatari cu prilejul serbarilor pentu „Marasti“

In legatura cu frumoasele serbări de...

si sublim urmarit de Soc. „Marasti“. La serbarea atat de bine organizata...

La chioscuri au mai fost: dna dr Grozda, doarele Lazar si Morariu, si doarele surori colonel Mittescu (nu col. Barodosi.)

O polemica neceruta

(Dela relatia noastra din Timisoara.)

Timisoara, 15 Iulie.

Intr'un articol din saptamana trecuta, intitulat „Povestea maghiarizarii oraselor noastre“...

Noi n'am incercat, in acel articol, o polemica cu presa ungaritara, ci am fixat numai o serie de adevaruri din trecut...

Relevam numai mentalitatea confratelui nostru maghiar, care vede, ca asemenea chestiuni s'ar putea rezolvi prin spirit...

Fiindca, insa, printre randuri si in fraze pe care le crede istețe, „Temesvari Hirlap“ incearca sa pledeze inecaduta pentru intaietatea teatrului maghiar in orasele noastre...

Intai: de ce confratele maghiar vrea sa impuna, cu orice pret, reprezentatiile maghiare in localitati cu populatie nemaghiara?

Al doilea: Este „Temesvari Hirlap“, un ziar de opinii serioase? Dorim sa stim acest lucru, pentru o eventuala alta polemica.

Al doilea: Este „Temesvari Hirlap“, un ziar de opinii serioase? Dorim sa stim acest lucru, pentru o eventuala alta polemica.

Fixarea programului festivitatilor din 22 Iulie

Membri Ateneului Popular Tatarasi sosind in orasul Arad in ziua de 22 Iulie la orele 11-30, cu un tren special, vor fi primiti la gara...

Regiunea III. Cazane Timisoara.

O dramă într-o mănăstire

Se știe că unii locuitorii și mai cu se-bire cei dela sate, au credința ca dacă un bolnav greu este dus la o mănăstire și se fac rugăciuni se face sănătos.

Tânărul Vasile Puiu, in etate de 19 ani, din satul Jeleni, fiind atins de mai mult timp de alienatie mintala, a fost dus de parintele și un frate al sau la mănăstirea Bogdana.

După vren două zile de ședere, intrând in biserică și așezându-se in strana arhic-reasca, in urma intervenției unui călugăr, nebulul a fost rugat să stea in alta parte.

După aceste isprăvi, nebulul s'a închis in biserică și a sfârșit strana, icoanele, in fine tot ce a eșit înainte, aruncându-le pe cadavrul bietului călugăr și strigând că a omorât un drac și că are să-i omoare și pe ceilalți călugări.

Un congres studentesc la Varșovia

Varșovia, 12. — A doua conferința internațională a confederației studențești a fost convocată pentru Septembrie la Varșovia. Vor lua parte 500 de delegați din 25 țări diferite.

Bibliografie

A apărut in editura: „CARTEA ROMÂNESCĂ“ Povestiri din 1001 de nopți. Prețul Lei 35. De vânzare la principalele librării din țară.

Ultima oră

Sosirea dlui Duca în Capitală

București, 15 Iulie. Pe astăzi este așteptat D. Duca, ministrul de externe al țării. Dsa a plecat din Praga ieri dimineață...

D. Duca în Oradea-Mare

Oradea-Mare, 15 Iulie. (Rador). — Venind dela Praga, d. ministru de externe, I. G. Duca a sosit azi la amiazi in orașul nostru. Acceleratul de Satu-mare a intrat in gară la 12 fără 10 minute...

— Cred, că Mica Înțelegere a ieșit dela Conferința din Praga mai fortificată ca oricând. Chestiunea sovietelor a fost la Praga, intocmai ca la Belgrad, chestiunea cardinală a discuțiilor.

Pesimismul cancelarului Marx

Berlin, 14. — Cancelarul Marx, vorbind in fața reprezentanților presei, a declarat că recentul memorandum redactat de Herriot și Macdonald, a micșorat mult speranța pe care planul Dawes o deșteptase in poporul german.

Șanse slabe pentru imprumutul Germaniei

Berlin, 14. — Bancherii londonezi au informat pe Macdonald că sunt puține șanse să se realizeze un imprumut pentru Germania, dacă guvernul francez insistă asupra măsurilor de control in teritorii

D. Herriot răspunde dlui Poincaré

Lafayette. — In Ședința de ieri a Senatului, d-nul Herriot răspunzând interpelării dlui Poincaré declara:

Comisiunea de despăgubiri, după ce va fi prezentat conferinței din Londra propunerile privitoare la executarea planului Dawes, va avea tot ea in puterul obiectiv să constate dacă executarea acestui plan este efectivă.

Guvernele belgian și italian au acceptat ca bază nota franco-engleză la Paris, Chestiunea asigurărilor este și mai gravă decât cea a despăgubirilor. Inainte de a ști dacă vom trăi in belșug sau sărăcie, este nevoie să avem siguranța de viațuire.

Rusia în mica Antantă?

La o întrebare asupra intrării eventuale a Rusiei in Liga Națiunilor, d. Beneș a răspuns:

„Dacă vrea; dar nu vrea. Dacă sovietele vor dori să intre in Ligă, această chestiune va fi examinată și nu cred că din partea altor state se vor formula obiecțiuni de principiu. Intrarea sovietelor ar fi in legătură cu recunoașterea lor și prima condiție ar fi ca Rusia să se oblighe de a-și implini angajamentele. Atunci se spune de pildă imediat întrebarea ce poziție ia Rusia față de recunoașterea datorilor sale dinainte de războiu.

Aceasta este dealfel, a adăugat d. Beneș, păcerea mea personală și chestiunea nu este încă actuală.

Lucrul cel mai bun este de a lăsa Rusiei complectă libertate in această privință și de a nu exercita nici-o presiune asupra ei.

Situația economică a Rusiei este tot așa de gravă anul acesta cum a fost anul trecut și va fi și anul viitor. Refacerea sa va dura mult timp și va fi anevoioasă. Va depinde de metodele ce se vor întrebuinta. Nu-mi fac iluzii asupra consecințelor eventuale ale recunoașterii și nici asupra unei refaceri grabnice a Rusiei. Acesta este un motiv mai mult pentru a intra in relații normale cu Rusia ca refacerea acestei țări să nu fie întârziată“.

Irlanda stat liber

Geneva, 14. — Reprezentantul guvernului irlandez a depus la Secretariatul societății Națiunilor, pentru a fi înregistrat și publicat tratatul făcut între Marea Britanie și Irlanda la 6 Decembrie 1921, cu privire la constituirea Irlandei un stat liber.

CRONICA SPORTIVA.

Pentru cine lucrăm?

Actualmente lumea trece printr'o grea încercare morală și efectul degenerărilor se simte și în domeniul sportului. Amatorismul, cel mai nobil sentiment, care timp de un sfert de veac a fost propulsorul tuturor ramurilor de sport, de prezent, își vede existența in mare pericol...

A fi azi footballist activ, inseamnă, in cele mai multe cazuri, a avea pretenții materiale exagerate. Un club, fără surse bănești și lipsit de membri amatori, nu se mai poate gândi la succese...

Inaintea ochilor avem o mulțime de cazuri, unde jucătorii unor societăți sportive, părăsesc această societate, pentru că dela alte cluburi „mai bine situate“, au primit „oferte mai avantajoase“. Fapta unui astfel de jucător, de sine se înțelege, este foarte detestabilă... — dar ce zicem atunci de societățile, cari sistematic practică o asemenea „ademenire“ a jucătorilor?!

Pentru noi românii, chestia se prezintă in mod dublu: căci pe lângă chestia profesionismului, mai avem și chestia de naționalism, — majoritatea jucătorilor „noștri“ fiind de altă naționalitate... In urma unei mentalități greșite și inexplicabile, noi aducem jucători din Ungaria, — ba chiar și aici acasă, nu ne ocupăm decât de elementul strein, — parcă, orbiți de o ridicolă „admirațiune“, nu admitem altă știință footballistică, decât pe cea ungarască!...

A apărut in editura: „CARTEA ROMÂNESCĂ“ Povestiri din 1001 de nopți. Prețul Lei 35. De vânzare la principalele librării din țară.

Fiind ei odată la noi, la urma urmelor tot ne vor părăsi, căci desigur nu o să ne servească cluburile decât numai până când nu vor căpăta oferte mai bune din alt loc... Astfel ne întrebăm: — pentru cine lucrăm noi?? Căci pentru o astfel de speță de sportivi nu merită să ne mișcăm nici degetul cel mic! Aducem însă pe tapet o chestie cu mult mai importantă:

„In locul veniturilor streine, de ce nu părtinim noi pe românii noștri, cari — dureros! — încă foarte departe stau de nivelul actual al sportului univcrsal?! Dece ne prădăm noi banii și energia pentru alții, — când generațiile române așteaptă ca cineva să-le vie în ajutor?! Dacă continuăm așa, când vom avea și noi un sport curat românesc, bazat pe cel mai pur idealism și amatorism, — căci să nu uităm: sufletul copiilor noștri nu este stricat!! Grijiind de dezvoltarea sănătoasă a băieților noștri, vom călăuzi mentalitatea lor pe calea curată a idealismului, realizând vechea lozincă: „mens sana in corpore sano“.

Ce mai așteptăm? La finea finei trebuie să recunoaștem, că direcția actuală este foarte greșită și ne servește interesele naționale! Sau poate nu ne dăm seama, că in această privință orice întârziere este un mare păcat...? E. Ș.

Știri sportive

— Tratatul pentru a aranja un turneu cu echipa cehoslovacă „PTE-Bratislava“, au eșuat! Sunt însă mari speranțe, că o altă echipă din Kosice (Cehoslovacia), să vie în orașul nostru, in decursul lunii August.

— Echipa românească „Universitatea“ din Cluj va juca, in Duminica viitoare (20 Iulie) la Oradea-Mare, cu echipa NAC, pentru campionatul țării.

INFORMAȚIUNI

Aniversarea căderii Bastiliei

Eri, poporul francez de pretutindeni a sărbătorit ziua de 14 Iulie ziua victoriei și libertății. In București la orele 9 dimineața s'a oficiat un serviciu divin la catedrala Sft. Iosif, de către parintele Ribiere, președintele par. Blanchet. Răspunsurile au fost date de corul catedralei. Au asistat membrii coloniei franceze in frunte cu d. Acosta.

Intreaga asistență a pornit apoi cu automobilele spre cimitirul militar Bellu unde sunt inmormântați soldații francezi morți pe pământul românesc. In jurul monumentului soldaților francezi au fost deșuse jerbe de flori, coroane ale legației franceze și coloniei franceze. O foarte frumoasă coroană de trandafiri și crisanteme a lepus d. general Munteanu in numele ministrului de război român.

D. Comandant Palasse, atașatul militar francez evocă memoria eroilor francezi morți pe câmpiile românești cot la cot cu eroii și bravii soldați români pentru înfaptuirea idealului național. Eroismul și jertfa soldaților francezi s'au desfășurat pretutindeni cu Timisoara, București, Slobozia, Mibau-Bravu, ca și la Mărășești și Otuz. O sa multumește autorităților militare românești cari îngrijesc cu evlavie locașurile de veci ale eroilor francezi.

Apoi adresându-se dlui general Munteanu, spune: „Vă rog, d-le general, să mulțumiți dlui ministru de război al României întregite de tot ceace face pentru cuitul mortilor noștri. Mulțumesc deasemenea camarazilor români cari au ținut să-și trimită reprezentanți la această sărbătoare a poporului francez. Dăm României omagiul recunoștinței noastre și îi dorim glorie și mai mare“. Amintind de călătoria suveranilor români in Franța, aduce omagii regelui și reginei cari au sălutat cu emoție pe Soldatul necunoscut francez, mort pentru Patria sa.

D. general Munteanu, in numele dlui general Mărădescu, ministrul de război, exprimă omagiile de recunoștință ale României și armetei române pentru generoasa Franță și poporului ei. Intreaga recunoștință a poporului român pentru familiile franceze inconștabile ce au pierdut pe fiii lor pentru victorie, o aduc azi aci. In numele armatei române, strig: onoare vouă, eroi francezi, onare și glorie armatei franceze. Trăiască Franța!

Parintele Ribiere oficiază un scurt serviciu divin, după care întreaga asistență a pornit spre parcul Carol. In acest timp delegații din toate armele au deșus flori pe birourile franceze.

Geografi austriaci la noi

Peste câteva zile vor sosi, in țară 51 membri ai societății de geografie din Viena. Oaspeții vor fi primiți și călăuziți de către o comisiune a societății regale române de geografie.

Germania și munca de 8 ore

Berlin, 14. — Ziarul „Vorwaerts“ atacă guvernul pentru că n'a ratificat convenția dela Washington asupra zilei de muncă de 8 ore și pentru că vrea să introducă un tarif agrar protecționist.

Acest din urmă act e considerat ca o concesie făcută lunkerilor agrarieni. In acest punct „Vorwaerts“ e sprijinit și de presa liberală, care spune că e ridicol tariful protecționist al cerealelor in fata faptului că prețul grâului german e actualmente cu mult mai prejos de nivelul prețurilor mondiale.

Ziarul adaugă că dacă guvernul nu înțelege să lucreze pe placul naționaliștilor, socialiștii vor fi nevoiți să ia o atitudine mai dărăz împotriva cabinetului Marx, și această atitudine poate foarte ușor însemna căderea guvernului și disolvarea Reichstagului.

Dela cinematograf

Azi Miercuri pentru ultima dată

Cinematograful Apollo va rula filmul dramei de detectivi „Casa cea mută“, care este filmul cel mai senzational al vremilor din urmă. Subiectul este o crimă ce s'a înfăptuit într-o casă părăsită și descoperirea criminalilor se face cu o serie de peripeții emoționate. Pentru ca să stimuleze interesul spectatorilor, direcțiunea va mai face să ruleze după filmul anuntit și comedia „Inalta diplomație, jucată în rolurile principale de Ila Loth, A. Latabar și T. Abonyi.

x Cine vrea să rădă cu poftă nu va lipsi dela filmul ce se va da acum Joi tot la cinematograful „Apollo“, și este intitulat „Fathy nu are pereche“. Rolul principal il joacă cunoscutul Fathy, care este de o înfățișare și umor irezistibil. Meteahna lui e că nu reușește nici când să se însoare. E de o seriozitate teribilă și provoacă în totdeauna râsul. Această tragică soartă este înfățișată în tablourile cele mai frumoase. Spectatorii nu-și pot stăpâni o veselie zgomotoasă oredcâteori rulează acest admirabil film. El va fi menținut și pentru reprezentatiile de Vineri și Sâmbătă săptămâna aceasta.

Economice.

Streinătatea și legea minelor

Cercurile conducătoare din streinătate au comunicat guvernului român constatarea că prin nici un text al noiei, legi a minelor nu se încalcă vre-un drept câștigat și nici nu se confiscă vre-un bun al vre-unui cetățean american, englez, sau francez. Capitalurile streine, altele de cât acele nteresate în anumite trusturi, și-au manifestat chiar tendința de a se plasa în întreprinderile petrolifere din România, acceptând noul regim.

Știrea aceasta, despre revirimentul care s'a produs în cercurile financiare serioase din Apus asupra legii minelor, de îndată ce s'au cunoscut în mod amănunțit și precis dispozițiunile ei, se confirmă și din altă parte.

Astfel marele ziar englez „Times“ scrie: „Intr'o circulară adresată acționarilor, sir E. Manville președintele lui „Poenix“, Oil and Transport Company“ se referă la noua lege a minelor votată de parlamentul român și declară că acționarii vor afla cu satisfacție că durata concesiilor terenurilor petrolifere, deținute de societate, rămâne neatinsă și că reînnoi pot fi obținute, ca și în trecut, pe un foarte lung perioadă de ani, de la proprietarii particulari.

„In ce privește terenurile petrolifere cari sunt proprietatea statului și cari au fost până acum păstrate cu gelozie, ele pot fi acum concesionate pentru întâia oară după noua lege, atât către societățile existente cât și către întreprinderi noi care trebuie însă să aibă o preponderanță de 55 la sută a capitalului român.

„Nu încapă îndoială, continuă circulara lui sir Manville, că noi vom să participăm la exploatarea acestor terenuri petrolifere ale statului, dar „Poenix Company“ și subsidiarele sale cari posedă concesiile petrolifere existente, nu vor avea nici un amestec în aceasta, și toate negocierile ce le vom întreprinde pentru a obține concesionarea unor astfel de terenuri se vor face prin intermediul unuia sau mai multor subsidiați noi ale societății noastre pe cari le vom organiza conform cu condițiunile cerute.

„Credem că ofertele ce le vom adresa în această privință autorităților române vor fi primite în mod favorabil.“

Aplicarea legii minelor și comercializării

Ministerul industriei și comerțului a început lucrările pentru întocmirea regulamentului legii minelor și comercializării întreprinderilor de stat. Lucrările vor fi terminate în cursul acestei luni când se vor pune în aplicare ambele legi.

Azi a fost semnat decretul prin care consiliul superior de control și îndrumare, prevăzut în legea comercializării întreprinderilor statului, se instituie cu următoarele persoane: Grigore Vasiliu senator, Leonte Moldovanu deputat, Christache Grecescu președintele Inaltei Curți de Conturi, M. Oromolu guvernatorul Băncii naționale a României, Vladimir Athanasovici ca membru delegat de Consiliul de administrație al Creditului industrial, prof. dr. I. N. Angelescu, economist, rectorul Academiei de înalte studii comerciale și industriale, ca membru delegat al Consiliului superior al economiei naționale, dr. Ștefan Cerchez președintele Camerei de comerț din București, Const. Garoflid fost ministru, ca specialist, dr. Alex. Zaharia profesor universitar ca specialist, și Elie Radu, inginer inspector general, președintele Consiliului tehnic superior, tot ca specialist.

In curând acest consiliu va începe lucrările cari se vor ține la ministerul industriei și comerțului.

Controlul metalelor prețioase

Direcțiunea generală a măsurilor și greutateilor cu începere dela 1 Ianuarie 1924 a primit din partea ministerului de finanțe însărcinarea să controleze obiectele fabricatelor prețioase.

Pentru o mai bună funcționare cât și pentru cunoașterea nevoilor actuale ale acestui serviciu direcțiunea măsurilor și greutateilor a întocmit un proiect de lege, care va fi depus în Parlament în sesiunea viitoare.

Nevoia acestui proiect de lege s'a simțit cu atât mai mult cu cât noi suntem o țară producătoare de asemenea metale și avem o industrie a lor în început de dezvoltare.

Proiectul a fost cercetat de ministerul

de industrie și comerț dându-i-se forma definitivă.

In legătură cu reorganizarea acestui serviciu ministerul a convocat la București în mai multe serii pe verificatorii de măsuri și greutateți din Ardeal dându-i-se instrucțiuni asupra modului cum trebuie făcut controlul metalelor prețioase.

Prevenirea contrabandelor de vite

In vederea stăpîrii contrabandelor de vite la graniță, ministerul de finanțe a luat următoarele măsuri pentru controlul crescătorilor de vite situate în zona de frontieră.

Grajdurile actuale de pe lângă fabricile de spirt servind la îngrășarea vitelor, rămân până la noi dispozițiuni în ființă, iar alte noi nu mai pot fi construite în zona de frontieră. Introducerea vitelor în aceste grajduri se va face în prezența delegatului vămii numai pe baza autorizației speciale a inspectoratului vamal. Vitele vor fi încadrate și cu acte în regulă.

Agenții vamali și grăniceri vor controla des grajdurile spre a vedea dacă mai există vite, iar în caz contrar vor dresa procese de contrabandă. Proprietarul veniței va da un act de garanție că înțelege să răspundă cu toată averea sa pentru cazurile de contrabandă.

Scoaterea vitelor din grajduri seva face în prezența agentului vamal. In grajdurile ce se găsesc astăzi pe aite moșii decât velenite, nu se pot ține și îngrășa decât vitele ce aparțin proprietarului sau arendașului și fac parte din inventarul moșiei. Aceste grajduri sunt și ele supuse controlului agenților vamali și grănicerilor.

Impozitul de 1 la sută la micul morărit

Ministerul de finanțe a trimis administrațiilor financiare următoarele instrucțiuni cu privire la impozitul de industria micului morărit:

In urma intervențiilor făcute de Sindicatul Micilor Morari din diferite județe, prin care cer lămuriri în privința plății impozitului de 1 la sută pe lux și cifra de afaceri, vă facem cunoscut că: morile dela sate intră atare, dacă cifra lor de afaceri anuală nu trece de 200.000 lei, impozitul se va plăti conform prevederilor legii recent modificate.

Cum morile îndeplinesc un serviciu urmează a se socoti sau după aliniatul prim al paragrafului 2 din instrucțiunile comunicate d-vs. cu ordinul No. 198365 din 1923 când au o contabilitate regulat ținută; s'au după aliniatul al aceluiași paragraf (adică; se va lua de bază beneficiul brut, după instrucțiunile anterioare, înmulțit cu coeficientul 1, 3 la sută) când nu au o contabilitate ținută în regulă.

Acolo, unde calculul s'a făcut în alt mod — decât cel arătat aci — măsura de față se va pune în aplicare negreșit pe ziua de 1 August 1924. Pentru morile a cărei cifră de afaceri depășește anual suma de 200.000, se va înainta Ministrului un tablou, cu detalii.

—oo—

Devizele și valuta.

Rador. 15. Iulie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin:	129.75	—	129.75
Amsterdam:	205.50	—	205.50
New-York:	542.50	—	542.50
Londra:	2378.—	—	2385.50
Paris:	2832.50	—	2830.—
Milano:	2355.—	—	2353.12
Praga:	1612.50	—	1612.50
Budapesta:	68.50	—	68.50
Belgrad:	642.50	—	642.50
București:	240.—	—	240.—
Varșovia:	108.—	—	108.—
Viena:	7675.—	—	7675.—

București închiderea: Paris 1125, Londra 938, Berlin —, Newyork 218.—, Milano 938, Zurich —, Viena 3975.—, Praga 650, Budapesta —

Valute: Napoleon 830, leva 150, lira turcească 118, font englez 930, franc francez 1170, franc elvețian 42.50, lira 980, drachma 380, dinar 265, dolar 219.—, coroana austriacă 34.—, coroana maghiară 30.—, socol 670, Marca polonă —.—.

Prăvălie nouă!

„Casă de Ceasuri și Bijuterie“

Prăvălie nouă!

FEINER, Arad, Strada Brătianu 3.

Mare depozit de ceasornice bijuterii și obiecte de artă. :: Pentru briliante, aur și argint, plătim cele mai bune prețuri zilnice!

Ciorapi și mănuși puteți cumpăra ori unde dar buni și ieftini numai la

LUDOVIC GOLDSTEIN

prăvălie de mod Arad, Str. Brătianu

Ciorapi de dame in toate colorile dela 20 Lei in sus până la 135 Lei, ciorapia „Oseta“ in toate colorile 150 Lei

Societatea Anonimă

RUDOLF MOSSE

de EDITURĂ, LIBRĂRIE și PUBLICITATE

Director: I. BRANIȘTEANU

București, Bulevardul Academiei 4,

Telefon 64-41.

AGENȚIE DE PUBLICITATE

primește orice anunțuri sau publicațiuni p. toate ziarele din țară și străinătate. Reprezentanțe proprii în toate orașele mai mari din Europa și America. Primește afișe și placarde pentru București și orașele principale din țară. Reclame luminoase. Reclame în teatre și cinematografe. Proiecte de Reclame Artistice.

ANUARUL ROMÂNIEI

pentru Comerț, Industrie, Meserii și Agricultură va apare la începutul anului 1925. :: Reprezentanța tuturor Anuarelor din țară

Centrala pentru Transilvania: CLUJ, Strada Regina Maria 37. :: Telefon 4-13.

Atelierul fotografic BORNSTEIN

ARAD, Palatul Neumann

Fotografiile artistice executate și fotografiile mari

Noutățile noastre în vestimentație și bluze le vindem până la 15 Iulie a. c. cu preț foarte redus

Iuliu Plesz

Magazin central pentru baine de ARAD, Str. Colonel Pletia vis-a-vis cu intrarea din dos a teatru. Departament de măsurat

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (In curte la dreapta)